

वर्षशोक
लाभगत
पुरवस्था
पुरमंत्रि
तः॥व
वर्षश
गोलगत
गोदम
पिराज्य
सादि
यादव

यज्ञचं... शिपा... या... चतदावा... भयं च... दिश... कतिरी... भूताग
मनप्रति... सिद्धाजः... धर्मगोभोमान... वीर्य... पुण्यनाशक... सूर्यावर्धश
नवीयवान्॥विधर्म... पापकरोन... मंदोऽद्यस्तथा॥मंदोऽद्यस्त्रिधर्मस्त्रिधनदावल
संयुतः॥गुरुत्रिधर्म... देशान्यायाद्व्यकरोवल॥मुंयात्रिधर्मगापुरापप्रदापापयुतान्यथा॥द
धेनयेकुरयंतधर्मशिक्षातिनाशन जीर्णताजिके^{*}मूर्तिमूर्तिपतिःपश्यद्वाग्यपश्यतिभाज्यपः
मूर्तिमूर्तिपतिर्लंगंभाज्यपःपतिक्वं भाज्यलग्नपतियुक्तेलुतेभाज्यपतिर्यदा॥भाज्यलग्न
पतिस्वर्धवर्षभाज्योदयमेवेत् अथनवनभावस्थितानांस्थीदीनांफलंपदेकोशे धर्मस्थि
तौर्कश्चसहोदराणांपीडाकरत्तेशविवर्द्धनंच धर्मप्रदोराज्ययशःप्रदश्चतद्वर्षमध्येस्वदशं
गतश्चेत् १ पुण्योदयंभाज्यगतेशशोकेभाज्योदयंचार्थसमागमश्च तीर्थोदनंभूमिपतेश्चला
भंभुनेदितेपुत्रसुरवेसितेःन्यत् २ धर्मगतेभूमिपतेचवर्षपुण्योदयंवितसमागमश्च भाज्यो
दयमानंविवर्द्धतंचमहाप्रतिष्ठावरलधिरत्न ३ धर्मस्थितःशशिसुतःसुतलाभसौरव्यमयीगमे
सततमेलमाश्रुक्रियात् भूपाज्योभ

वतिकीर्तिविवर्द्धनं च भाग्यादयो रियुविनाशनमत्र वर्षे ४ वाचस्पतिर्धर्मगतो नराणां
करोति धर्मवहुलं सुखं च भाग्यादयं चार्थसमागमं च तीर्थीटनं पुण्यमहं तत्प्रकुर्यात् ५
धर्मस्थितो धर्मकरः कविस्मान्नरेद्रुत्यं च नरं करोति सुखप्रदेवाहनभूषणा नो गोभू
हिरण्यवरलाभमाशु ६ भाग्यादयो भाग्यगताः शनिश्चंद्रपार्थदः शत्रुविनाशनश्च की
र्तिश्रयं मानमयापि दत्ते सहोदराणां च भयार्तिदश्च ७ धर्मस्थितो धर्मविवर्द्धनं स्थ ५
जुयं नृपाश्च विनाशनं च भाग्यादयं चार्थसमागमं च करोति पीडापशुवांधवेषु ८ सुख
मैवातर्वधुवर्गादि सौरव्यप्रतापं धनं भाग्ययात्रादिभिः सुभगं च लान्वा जिह्वोदय
श्च शिरसा धर्मगं मैत्रिश्च मिहिः ९ परिात्यः ज्ञानपुत्रविवायं च मतिर्धर्मक्रियादि
षु चित्तोद्देगाकुलानित्यं न देमतेपेनो यदि १ नवमेधर्मलब्धिश्च मनः संतोषमेव च य
शो वृद्धिर्नृपाज्ञानो वर्षादी च निशाकरे २ पापलब्धिर्भवेत्तु सा योगविर्भवत्यं ॥ ॥

۷۴

लंजेन गगने रविपदं यथा गमते हि राज्याप्तिः॥ जन्मनि सिंह गते कर्कशे वर्षे वलिनि प्रभोः पदा
प्राप्तिः॥ चंद्रो भौमस्थाने स्थानांतरकारकत्वं स्यात्॥ अत्र वर्षे शचंद्रोदशमगो भौमस्थाने
स्थानलाभो भवतीत्याह यादवः जनौ हरिस्थे तपते वलान्विते समासुराज्याप्तिरिता भस्थे
ते समायता वदन् भौमिशाकरे परास्पदाप्तिरिव वर्षे वेशने॥ इति मंदस्थाने भौमे यशसि मृग
हांकु कर्म तो नृपभि दशम भवेने एते योगा इति केचित् गगनपवर्षलग्नां धीशानां मृगसिले
हिरण्यपाप्तिः॥ नृपसहामे पद्य नाथे रवीशाले च नृपयोगः जीरोत्तात्रिके दशमाधीश्वरः सूर्यो
नन्म काले वद्वेशने दशमस्थे विलजेने शतशाली राज्यादायकः॥ पापादितो नष्टवलो राज्ञे
राज्यनाशदः शौरशनौ विकारे एहीने व्याकुलता भवित् तेजसिंहः जन्मा गयो वदसमये
मृदिके वनाथः कर्म श्वरे जनुषिं लनपति श्रवर्षे कर्म गडपि युतितः सवलः पदाप्तिं कुर्यात्तहे
त्यस्मिन् भावफलं विलोक्य यो मा वदपे वदजनुषो श्वहते व्यग्र एहि स्थः प्रभो हे हि नान्य

735

१४४
 मृगं न कश्चिन्नसहस्रं पशुनिदधियुक्ते कर्मक्षितिर्दशमपि विदुः ॥ १४५ ॥ वर्षे तन्ने स्वर्गोच्चगे
 कर्मोर्णसूर्यपुत्रनेत्रज्यमदीधिगमस्त्रजिवि॥ सूर्यनृपाद्वाहुवला कुजं ये बुधं भिषकं ज्योतिषका व्यशि
 ल्यानाः स्वर्गं यथेये कर्मेशचवलाहिते सृतावयचनश्रुमंतु शब्दे मृत्तियेतथा ६।८।१२ अथ यथा
 ॥ १४६ ॥ इत्येतेन समासजन्मनि ननु साधेत्थ शालेतथा इत्येकस्य समागमे प्रभयते मुधे श्वरस्यापि वा
 ॥ १४७ ॥ सर्वे शोनजनुः रवेन चेतथा योगे तु राश्यादिकं ॥ सूर्यस्वेन धिकारके जनि तनुपाधे र्यते चापितत् ॥ व
 ॥ १४८ ॥ शमनुराज्यसहमे सौम्ये कियुक्ते तदा तद्विद्विर्जनि वर्षस्वस्थितरवौ लग्ने शयोगे न्यके ॥ तद्वज्ज
 न्मनि कर्मयेद्य किमि मंथोत च तन्ये समा कर्मेश जनि सादये समदिने द्रष्टेयुते च हृदयं जनौ रवेपवान्
 पसा दं यथवा समुद्रते राजपदा प्रिगौरवं ॥ समापे तो जन्मन भोमही भुजा समुत्थ शाले थन भोग ना
 थयोः स्ववंशमोनेन नृपत्व लब्धिता सोदश्रु मेये जनेने पिराज्यं हिल्लाजः वर्षे श्वरे रवौ चंद्रस्था
 ॥ १४९ ॥ नगरविनंदने जन्माद्यकालयोः पापे क्रान्ते स्यात्कर्मनाशनं तादृशे च शनो वक्त्रे दग्धे निफता भ
 ॥ १५० ॥ सर्वे कर्मसु कर्म शानि क्षिते युक्तौ वा कर्म वै कल्यं कर्म सप्रपलंतथा ॥ लग्ना धियेन वार्के न इत्य शालं

कश्चित्चेत् दशमेशस्तदावर्षवश्यं स्यान्नृपवंशितं ॥ कर्मशस्याग्रतोयातौयदा लग्नभास्करौ रव
 गालगेन श्वरावास्थान्नेपणसहसंगमं ॥ लग्नेशस्योच्चनाथेनसंगादिस्थेनवीक्षितः श्रीभीष्मपदला
 भायलग्नेलगेन श्वरेतथा ॥ सोम्यस्वामियुतेदृष्टेपदप्राप्तिस्थिरतथा ॥ एवेनवपदस्थानेदुश्चिकेय
 स्वल्दसिद्धिवात् ॥ उदितेशज्येपराज्यं चरवर्ज्यं शुभग्रहैः पदस्थैर्ययुतेदृष्टेरेवकूरेऽप्रपदश्रुतिः ॥
 पदशश्रुत्यदं पश्येत् पदंतस्यस्थिरं भवेत् ॥ लग्ननाथपदाधिक्यावन्त्यान्यथादिपश्येत् ॥ लग्ननाथनमो
 नाथचंद्रव्यान्निपदार्थदौ ॥ स्वचेलगेन शुभः खेटः सोम्यदृष्टपदः प्रदः ॥ सप्तमेचाष्टमशुकेपदलाभस्व
 भावलः ॥ बुधेनगुरुणावापि युक्ते शुकेमहत्पदं ॥ सचंद्रेस्वामिनः प्रीत्या सकृजेकल्लादितः ॥ पदं नैव
 भूयसौरे स्यात्सार्कमिथ्यातुत्तपदं ॥ पदसिद्धिं शुभैर्युक्तेपापशुक्तेपदश्रुतिः ॥ स्थिरादयेपदप्राप्तिं शु
 भस्तुमियुतेक्षिते ॥ इत्येवमवपदस्थानेसास्वल्दाकिंतुदृष्टिके ॥ लग्ननाथनमोनाथोचंद्रादौचप
 दं प्रदौ ॥ मध्येपसमभेशज्येराज्यं भ्रंशसपापके ॥ पदवाप्तिं भवेत्तुर्षादयेलग्नेशुभान्विते ॥ समर
 सिंहः ॥ शमस्वामीलग्नेपश्यन्ति लग्नं नृपालाभः राजश्रितं किट्कुलं ॥ यिविनिर्दिशत् एवं ॥ ॥

लगेरु दशमपाणिमेह दशास्याधुमंचितं क्रूरदशाविपरीतं दृष्ट्वा भाविष्यन्त्यमे ॥ १ ॥ अथ दशमभा
 कायं स्वर्गविनाशार्थं प्रातिवेशतुलालिता लगेरु वशं संगोदश्याकन्यालगेतचनध्यमे ॥ २ ॥ अथ दशमभा
 नृपानां सुखीदीनां फलं पद्मकेशे यदादिनेशोगगनाश्रितस्याद्राज्यार्थं दोमानविवर्द्धनं
 रुरापभूष्यावरलाभकारी चतुष्पदंगेषु रुजोविवर्द्धिः ॥ ३ ॥ कर्मोदयं प्रकुरुते गगने शशांकोद्व्याग
 संनृपकुलाद्रियुनाशनं च व्यापारतो बहुसुरवं महती प्रतिष्ठाकार्तिनया धनयुतं प्रकरोति वर्षे ॥ ४ ॥
 कर्मस्थितो भूतनयोद्धमध्वे कर्मोदयं चार्थसमागमं च राज्यार्थलाभं च महाप्रतिष्ठां करोति मा
 नयप्रधाननं च ॥ ५ ॥ गगनगोशशिजोयदिहाद्यने भवति गहनसौरवकरस्तदा सुनिविवर्द्धिरथा
 पिधनागमो विलसतं च नद्यानृपतेर्जयं ॥ ६ ॥ योऽग्निस्थितस्यात्सुरराजमंत्रो हेमं वरापि च जयं क
 रोति भूपप्रसादात् इति गोधनापिंस्यास्त्रायने शत्रुविनाशनं च ॥ ७ ॥ गगनगे नृगुनदनसंज्ञकेन
 पद्ममोमनुजो यमहाजयः भवति गोधनधान्यसमागमो बहुसुरवं कृषिवाहनयोस्तदा ॥ ८ ॥ गगनगः
 कृषिहानिकरः शनिः पशु ॥ ९ ॥ मयस्वजनोदरपीडनं ॥ नृपसंममनुजं च महाधनं प्रकुरुते क्रयविक्र

यत्प्रभुभक्त १ सिंहीसुतोदशमगः कथयिक्कथेवुत्ताभंनरंन्यसमंप्रकरोतिवर्षे भूपाज्जयंसत
तमंगलमाश्रुकुर्यात् कर्तिश्रियंभवतिबाहनहानिकारी ८ स्थानान्तरेविविधशत्रुमुपैतिवर्षे कां
ताविवादसुरवेभोगविनाशमंच लोहाग्निभीतिरुदटादिविरुद्धबंधः कर्मशिरवीजलभयंमृणा
बंधनंच ९ मरिात्यः राजमुद्रादिजंसौरव्यसिद्धारंभसुरबंधनं प्रयातव्यंशविस्तारंवर्षेदशमगे
रुके १ इव्यागमेशत्रुनाशंपुत्रलाभंतथैवच प्रतिष्ठाकार्तिताभश्चवर्षेदशमगेवैधौ २ व्यापारं
धनलाभंचप्रशादंभूमिपालतः तेजोद्विस्तथारोग्यंदशमस्त्वमहासुते ३ वारिाज्योद्राजवगीच्चाध
नलाभंसुहृत्सुरवंवलकांतिविरुद्धहायनेदशमेवुधः ४ सप्तकार्तिभूभुमानधनलाभंसुहृत्सुरवं गेहे
प्रसासवंतिन्यंदेवेज्यादशमायदि ५ नृपमानंसुहृत्सौरव्यधनलाभोरिपुक्षयं सर्वारंभप्रतिष्ठातिदै
त्येज्यादशमेनृणां ६ व्यापाराधनहानिश्चभयंभूपालसंभवं सुरवंदेन्यंप्रवाशश्चदशमेरविनंद
रेवुधं भूमिनाशभयंतिन्यंदेहृपीडाधनव्ययः इव्यस्वजनविघ्नेषंराहोदशमसंस्थिते ८ इतिदशम
भावविचारः अथलाभभावविचारः तत्रलाभभावेकिंचितनीयमित्युक्तं चंडेश्वरेण कार्यस्य

१८६

सिद्धिस्तत्रैव द्वितीयः गजाश्च वस्त्राशनयानशय्याविद्याधर्मलाभोऽपि नष्टलाभः कंथासुवर्ग
 सचलाभकार्यं तन्मूलहोदस्वसुरादिकंच सप्तकलाभः खलुलाभभावे अत्रापि पूर्ववद्विचारः
 अत्रैवैवागाः जीर्णताजिके बुधे वर्षे वर्षे सौम्यसंज्ञे धनलाभगे लाभो वशिज्यतसौम्यल
 ग्ने गमयहायुते लिखनात्पठनात्लाभो भवति भवति निश्चयात् ॥ वर्षे वर्षे बुधे वर्षे वर्षे अत्रैव
 हरसंयुते नीचकर्तृकतोलाभस्वलो ज्ञेयापविक्षिते बुधे सौम्यतादृशे च न लाभः स्यात्कदाचिनः ॥
 तेजसिहः लाभो भिषेत्तनुं नृणां हि ते स्वशाले वीर्यान् चित्तचपरिवारिधना निवृद्धिः ॥ एवं फलं
 तनुं यहायतिनां गभोक्ता सर्वपिलाभग्रहगाः धनदासवीर्यो वासनः वर्षे वर्षे लाभगने सौम्य
 ग्रहयुते सितेति खनात्पठनात्लाभस्तथैव व्यवहारत वर्षे तत्रे सवीर्यजः सनुयहालगेऽर्थे
 सौम्यगुणाः न दानिखात्तद्व्यस्यलाभः पापद्रशानुत ताजिके नृपणे गगनभवनं संस्थानं
 यहा वर्षे काले लिखनपठनलाभं सत्ययुक्ता करोति निजया तसहिता सारं ध्रुवशत्रुव्ययस्थावित्तर
 तिहृद्विष्टं प्राप्ति काले नराणां लाभे लाभेशः शुभे ईदृशयुक्तः स्वास्तु स्थे दूरसंस्थे प्रसूयान्

१४६

मानेनाश्वावाप्तिमुर्वीविभूवायोवातहर्षीत्कर्षयुक्तं कशेति यादवः जन्मागेपलानयनित्य
 शालेमुंयेश्चरेणपिसनेश्चरेण इव्येशामुर्व्यास्ययतोचलाभेजन्मावयोलाभप्रभेदकेच॥लग्न
 भेचसहस्रेपरवलातिदेवमंत्रिशिधनदातिरुग्रा जन्मवितभुजिवर्धतनुपेमत्यशालिनिनिजाचितला
 भ हिक्काजः लग्नलाभपतिर्लाभे लग्नवा लग्नलाभपौ लग्नलाभाधिर्पेवास्याल्लाभे लग्नलाधियो
 भवेत् एकोपिहियदोयोगस्तदा लाभसुनिश्चितं॥चंद्रयोगविशेषेण सूर्योलाभः प्रकीर्तितः॥॥
 लाभे लग्नलाधियमिष्टे लाभाधीशेन संयुतस्तदा लाभकरः शीघ्रं चंद्रयुक्ते महर्द्धिदः॥लाभेया ल
 ग्नयो जाभे लग्नपस्तपुशेयवा पंचमेवलवान् सोम्यस्तदा लाभः सधर्मिकः लग्नलाभययोद्विष्ट
 लाभे लाभकरी मता॥निफलाकथिता योगा यदि चंद्रो न पश्यति॥ सर्वग्रहे दिते लाभे लाभो विंशवि
 शोपका॥एवं सर्वभुभवेषु वाच्यं सर्वग्रहे दिते॥शशीलाभलग्नेन शाखन्योत्पद्यतवादिताः लग्न
 त्रिकोणवित्तस्था शीघ्रं लाभप्रदामताः तीर्थग्येनो गते लग्नेति र्यज्योभिगतो यवा लाभेशः शुभद्र
 एश्वर्यमुलाभस्तदा भवेत्॥विलग्नसप्तमः पंचमस्था शुभग्रहा वालग्नचंद्रयोषष्टिलिखौ
 नृणां लाभदौ समरसिंहः नृपते गौरा लाभो मे स्यादिति लग्नप पत्योश्च स्नेहदशा शीघ्रं स्याद्वि

१४

पुद्गल्य बहूदिने रैवा ॥ आये शैकं द्रुस्थं शान्ति युत इष्टं च पूर्ण फलं नस्ति स्थिरं शौचपरि पूर्ण चरे ॥
 मन्त्रिभवे निमिः ॥ देवगुरो के द्रु गते स्वीयादि गते च नृप सुभा शा पूर्ण फलं कुरग्रह निपातुं तेशा
 प्रमोशः स्यात् अथ लाभ भाव स्थिता मां स्वीयादीनां फलं पद्म कोशे खिली भगो लाभ कारी नृपः
 स्याद्वा निमिः आध्या न्या वरं वै हिरण्यं विशालादि सौ र्यं दि दूरा विनाशं सतांगेषु पीडा भवेत्तदशायां ॥
 १ ॥ शिपो नो शनं लाभ संस्थे राशां के बहुद्रव्य लाभं कये विक्रये पितृप सो ख्य लाभः सुत स्या गम प्र
 तिप्रा विवृद्धि भवेद्वा यने स्मिन् २ अवनि तन प लाभे राज्य लाभो र्थ लाभो भवति रिपु विनाशो मि
 त्र पदा जय प्र हय भवन हि रण्य प्राप्य ते चां वराणि तनय सुख विनाशो जायते हायने स्मिन् ३ लाभ
 स्थितः शशि सुतो जय संपद आध्या न्या वराणि बहुलानि करोत्यव श्यं कार्ति प्रवर्द्धन मथाति विनाशनं
 च स्याद्वा यने रिपु विमर्दन मर्थ लाभः ४ नयं मानवानां सुरे जे च लाभे भवेद्दे गजानां हयानां च लाभः ॥
 सुत स्यादयं जयते शत्रुनाशनं पा सौ ख्य कारी भवेद्वा यने स्मिन् ५ कविली भगो लाभ कुर स्वीयादः स्या
 अयं मानवानां करो ते हर्षं सतानां विवृद्धिः सुखं राज्य पदादि पूर्ण विनाशं तथा मित्र वृद्धिः ६ लाभ
 स्थितो भास्कर सूर्य नुरत्र हिरण्य गो भूमि रथा श्व लग्नं अर्था गति विवर्द्धनं च सतां पीडा प्रकरोति

१४१

द्वे १२ लाभस्थितं श्रेयस्त्वं लभेत्सं हि के यो न रं न रं दे रा स मं करोति हिरं राप गो भू धन सं च
 यं च रां त्रु क्ष यं पुत्र विवर्द्धनं च १ रु द यो डि तो वा त रोगो क फा र्तिः सु त स्यार्थे ना रां क्रो ये पि न वा य वि क
 स्य ना रां न यामु त्र क्र धं शि र वी ला भ गे ह भ वे द्वा य ने स्मि न्न अ रि ता स्यः वा जि ह्वा दि द्र व्या निः
 प्र मो द स्वे व र्ग तः नृ प प्र शा द मा रा ग्यं से र्व ला भ गते रे वो पु त्र व स्त्रा दि क प्राप्ति ध न स्या द्वा भ
 सं भ वं श्रे व त कृ पा ण का ला भो र्वे र्व ला भ गते वि धो २ जा या पु त्र सु ह-सौ र व्यं प्र ना पा त् वि भ वा ग
 मः रा त्रु क्ष यं नृ पा-सौ र व्यं ला भ गे भू मि नं द ने ३ इ व्य ला भं त थो रा ग्यं प्र भा प्री ति वि व र्द्ध नं ॥
 मु त्र कृ पा ण का ला भ ला भ स्यो नै य दा पु धः ४ प्रा यु रा रोग्य मे श्व र्यं जा या पु त्र सु ह-सु र्वं
 नृ पां च तु ष्य द प्रा प्ति दे वे ज्यो ला भ गो य दि ५ ज ल पा र्ग ध न प्रा प्ति स्त थो मु त्र कृ पा ण का ला
 प्रि या ग म स्त थो सौ र व्यं ला भ गे भू गु नं द ने ६ वि द्या ग मं त ये श्व र्यं मा रा ग्यं यो धि तां सु र्वं शू र
 स्व त्वा मि तो ला भो र्वे र्व ला भ गते शू नो ७ श री रा रोग्य मे श्व र्यं स्त्री सु र्वं वि भ वा ग मं सं क्क लि व
 ती तो ला भो रा हु ला भ गतो य दि ८ इ ति ला भ भा व वि चा रः अ ष व य भा व वि चा रः तै र्व यो

१४८

यन्नावेकिंचिनायमित्युक्तं चंडेश्वरेण न्यागादिभोगादिविनाहृदानक्रष्यादिकनिवर्त्यसं-
 जकंचपितृयमातृसुसमातुलानां युद्धादिषुद्वयपरानयन्त्र संप्रदोरां च स्वयुरादिकिं दुक्तं
 तथैतन्कथितव्यथारव्य अत्रापिपूर्ववद्विचार अधयोगः जीर्णताजिके लग्नाद्ययो
 नेष्टबलोव्यापारिपुसंस्थितो नपभृत्यक्षयोन्मार्कस्याचतुष्यदनाशनं॥ वर्षेऽश्वरे सिते षष्ठे
 स्थिते नृत्यक्षयो नृभे चतुष्यदस्वादिनाभ्यो विलग्नकूरविक्षिते दशमस्थे भौमे दो स्याच्च ३
 तुष्यदनाशनं वर्षेऽश्वरे व्याकुलत्वेन भौमादौ चंडे व्ययगतेस्तथा षष्ठे गच्छतौ स
 र्यसपापेयश्रमाश्रिते भूते समंकलिर्वर्षे व्ययस्थे नितत्फलं॥ मंदेऽव्ययवलयुते रिपुरिः १४८
 फगतिथवा भूवासनं दुमारायो जलाश्रयकृतिर्नवेत् वामनः व्ययस्थे वर्षे मंदे गुरो वा
 शुभवाक्षिते अवासनिर्मिता भूमिप्राप्तित्रविनिदिशेत् वायवः भौमे चतुष्यदयुते दश
 मे चतुर्थे मंदावलोकिनयुतेऽश्रुतिस्तथाभिः॥ वसितेऽवधिपतौ चतुर्थे कुर्याद्वेचयुते स
 गार्तु ताजिकसारे॥ मंदान्विते रात्रिपतिर्व्ययस्थो देवार्चितो षष्ठगतो विलग्नान्तर नदार्थः

१४८

६

नाशं प्रकरोति शीघ्रं भूपादयोश्चौरजनाच्च दृष्टात् अत्र विशेषमाह तेजसिंहः भाषास्ते
दृजनुषः शयिनीये योगादद्युफलं स्वमवमान्तर्यं लहानिदास्युः कल्पधनादिषु विलज्जमाश्रयेत्
मुर्यारिव लानि भवना निमता नितदज्ञैः त्रैलोक्यप्रकाशे द्वादशशोभतः रवेद्यो विचारः दिषु सद्ययं ॥
ह्योप्यसद्ययं राजादसुभ्यः कुरुते ग्रहः ॥ व्ययस्येनृपादं डं च क्षणकादिषुः कुजे त्रीडां विनोदादौ
बुधेतु क्रयविक्रयात् जीवे च स व्ययस्तत्र श्रेष्ठे सौधिकर्मसु शनौ व्ययव्ययकार्यत्वं विनोदादौ ग्रहः था
वर्धनं च यत्र भावे शुभे मलोदये वा जन्म विग्रहः वेस्तद्व्यवगता इकृतफलं यच्छति ध्रुवं ताम्रिकम्
षण्णो अत्रो विचारानुमते नितान्तं नैमयो दितं द्वादशभस्वजाते फलवत्वं वाक्ष्यते नञ्चराणां तेषां जनीय
इति शास्तेषां अथ व्ययभावस्थितानां सूर्यादीनां फलानि पद्मकोशे व्ययस्थितानां तत्त्वकुभास्त
ये सोऽप्ये विग्रहो बगकरो द्विरोगं व्ययं च शीघ्रं दरे त्रपाडां करोति चिंतारिषु भिविवाद्यं १ शशां
क्रान्त्ययस्ते रिएषा प्रपाडात् तथा सद्ययं नेत्रो गं करोति विवाद्यं जनानां महाकष्टसाध्यं कफानि श्वगुल्मी
दयं तत्र वर्षे २ व्ययश्चायदे भूमिपुत्रे व्ययस्थे भयेने त्रपाडाथ कर्णे विकारः शिरो निर्जनानां द्विरो
धात आत्मा कलजं गपाडा भवे दुर्बलं ॥ ३ ॥ बुधे द्वादशे रिएषां विनोशो व्ययं गुणचिंतार्थकं

रीविकारः ६ सन्निष्कारो भवेदुन्नमंगो धर्मं भूमाद्यं कफश्चाद्यभये ४ रिक्तः स्थितः सुर गुरुर्वक्तु
 लं व्यथा कृत् शत्रुप्रवादन्पञ्चाति कुयोहिर्वर्षनेत्रे च पीडा तिजनापवादः क्षतिर्भयं भवति शक्ति
 विकारकारी ५ व्ययः गता भृगुजे स्थित सद्यो वातपीडा रिपुजनपारिः बोधनेत्रयोश्चापिशोगः ॥
 भवति नृपभयं वै शोकचोहृदिकं ज्वरवमनविकारं मृत्युतुल्यभयं च ६ व्ययस्थाने गजायते सू
 र्यपुत्रे व्ययविक्रयोक्ते शचिंताचक्रं रिपूणां विवाहो भवेदर्थमाश्रयः शिरस्यक्षिपाडातथाहायने
 स्मिन् ७ स्थानभ्रंशो भवति नियमान्नानां व्ययस्थ सिंही पुत्रोरियुभयमयो मृत्युमृत्युर्विधत्ते ८
 शीर्षकोत्थस्य नमुदरे नेत्ररोगं नराणां लक्ष्मिः हानिस्वजनकलहः कामिनीनां च पीडा ९ शिरवी
 रिः फणावर्षयेराज्यलाभं धनं मित्रपक्षाज्जयं चोन्नतं च निरोगं तथा दृष्टिनाशने च अनेकार्थलाभं च
 क्षमिप्रकाशः १० परिणयः इष्टिक्कद्वयनाशं च विह्वेषाबंधविग्रहः दीर्घायितोद्गवापाडावर्षसूर्यव्ययस्थि
 ते १ इव्यदायं कुधा लवं नेत्ररुक्कलहोग्रहे वर्षकाले व्ययस्थाने चंद्रकुर्यादिदं फलं २ इशोरोगवपुकं
 धननारोगं नृपाद्रवेत् सुतजायादिज्जुः खं हायने द्वादशकुजे ३ स्वल्पलाभमनारोगं पवहुवायनृपाद्र
 यं स्ववर्गकलहकुर्यात्सीम्य स्तरिः फगः ४ स्वजने विग्रहं दुःखं दायात्पतिर्धनव्ययः

प्रवासा नृपते नीतिदेवे ज्येष्ठाय संस्थिते ५ भित्रस्वजनविदेवः सन्मार्गविभवव्ययः नियंगत्वं प्रवा
 संच दशशे भृशजन्तुणां ६ यदा हि हृदयपीडा व्याप्य शान्तिपादये जायापीडा भवेन्नित्यं सुभीतु द्वादशे
 यदि इति ग्रहाणां भावफलं स्वस्वदशासु फलमित्युक्तं ताजिकभूषणे स्वचारिणां भावफलानि
 गानि तानि हकल्यानि दशासुतेषां शोभोस्तु यद्वाव फलं निरुक्तं शोभेद्देशायां रविलुतत्वं कल्पमिति
 विशेषमाह यादव स्वोच्चस्ववेश्मास्तगनीचशत्रुहृदादि वर्गस्थितरेव चराणां बलावलत्वादि विचा
 र्यसम्यग्योगानुसारेण वदेत्फलं इति व्ययभावविचारः इति श्रीमद्देवज्ञवर्धपंडितदासोदशात्मजव
 लभद्रविरचिते हायनरत्ने भावविचाराध्यायषष्ठः अथ दशाविचाराध्यायः ॥ ननु दशाशब्देन मनु
 भासुर्भवांककालोचने अथ पूर्वीक्तानां फलानां दशाज्ञानेन विनादः शक्यमनोदशानयनं
 नवशेषवत्तव्यं यदाह सूर्यः यदपि सूचितमत्र दशाफलं तन्मथनादिगतैः स्वचरैर्यत्तु दिन
 दिभागमूनेन हि गण्यते न ह मत्र दशानयनं त्रये यादवोपि विविधभावफलोत्थपलं रवोदिश
 नित्यमिदं नृपते सादृश इति नृपते नयसमनं परिवदामि विदासफलं मुदे अथ दशान
 यंप्रकाशवयं तत्र स्थानं मलग्नान् रवचरान् विधापराशिं विना त्वल्यलं वने पूर्वो निवेशप

दिनवि
 भाग
 ज्ञानं

१३४

तस्मात्तदधिकधिकं शक्रमादयं स्यात्तु दशोक्तमाद्ये अनाविशेषाध्याधिकतः क्रमेण शाब्दं विष्णुं
 शकशेषकैकं सर्वाधिकं शोषितं भवन्तस्यादनेन नववर्षस्य मितिस्तु भाज्या शुद्धांशकांस्तान्
 शोषेदनेन लब्धं भ्रुवो केन भवेदं शीयाः मानं दिनाद्यं खलु तद्गुरुस्य फलान्यथा सा निगदितु
 शास्त्रात् अथ मयः दशानयने सङ्गानां सर्वग्रहाणां शोषित्वं हाय सर्वन्यूनां शो ग्रहः पूर्व
 लेशवाः पुनस्तस्माद्यथायस्यः यस्यां शोधिकं तथा स ग्रहः सलग्नो निवेशः एवं निवेशिताः सर्वग्र
 हाः हीनो शकाः वर्षे यं दशाक्तनः स्यात् ॥ पुनरुक्तं शाब्दं ग्रहमधिकं शास्त्रे ग्रहात् विशेषात् भक्त
 मेण किंचिदधिकं शः तदग्निमादिशोभं एवं सर्वग्रहाविशेषाः शेषांशानां पात्यां शोभनां
 कोर्थाः शुद्धांशानां योगः कर्तव्यः संयोगहीनो शसाम्पितदूर्ध्वं दत्तः पात्या इत्यनेनानीतपात्या
 संयुतिः सर्वाधिकं शतुत्या भवत्वेयेति स्यादन्तरं यदि शमाशोपरस्वगस्य पात्यां शमून् स्यात् ॥
 पात्यांशाभावे दशाद्यभावापि स्यात् ॥ तच्चेष्टापत्तिः ॥ दशाभावो यदि प्राचीनानामाचार्योऽप्यनु
 माननतः स्यात्तर्हि एकराशिगानामेकं शंहरति वलीति जनकोक्तवलीनराकेत्येव दशा स्यादिति
 युक्तं स्यात् ॥ प्रशाब्दं यस्य समत्वे दशाचवीर्याधिकस्य पूर्वा स्यादिति वक्ष्यमाशाहित्वा जवचने निर्व

लस्यान्तरं दशत्याशयोऽवगम्यते ॥ अथ यासनां शापरखगदशाभोवनतत् कर्माकांक्षाभावान्
 भिनीयकं हित्वाजनेजः सिंहदिवाक्यवलिनः पूर्वदशाइत्यादिकतुल्यतत्त्ववस्तुपित्तपिवस्थान् ॥ अपि
 चलनग्रहाणामेकानाजप्यं शसांम्यसमानां फलांशमून्यत्वादेकस्यैव दशासमग्रवर्षं स्यात् ॥ नस्यैकस्यैव
 दशाफलं शुभाशुभं वा समग्रवर्षं भवतीति वदन्ति ॥ पिप्रतिपद्यते ॥ न वा तर्दशाविदशाविदशात्कलनेव इति
 वाच्यं ॥ पात्यांशाभोवनतदीयां तर्दशादेरपि गगनकुसुमायमानत्वात् अतएव श्रीमन्मन्त्रालकंडदेवस्तु
 नेविंशोभ्याधिकतइत्युक्तं तत उच्चस्थग्रहसोद्युनमधस्थितग्रहे उक्तं अत्र ऊनांशे ग्रहे तस्मादधि
 कोषेभ्योशोधिते सति ग्रहाणां दशादिनां नित्वत्वे त्वेपिन कापि कितिः तस्माद्द्वितीयोऽशसांशाभोवे पात्यां
 शयोगः सर्वाधिकोऽशमितो भवति वर्षतन्त्रे अथ यासनां मने कार्यत्वादेव शब्दो वा शब्दवाची ज्ञेयः ॥
 हीनाशसांशकदाचिद्रवत्यतः श्रीमन्मन्त्रालकंडदेवज्ञेपात्यां शयोगः सर्वाधिकोऽशमितो भवतीत्युक्तं
 अथ यासनां शयोगतनुक्तैवलाघवात् सर्वाधिकोऽशमितो भवतीत्युक्तं अथ यासनां शयोगतनुक्तैवलाघवात् सर्वाधिकोऽशमितो भवतीत्युक्तं
 पात्यांशयोगेन सर्वशितेन वर्षे इति ॥ सोऽशसावनावा ३५५।१५।३१।३०। सर्वशितेनाश्याभाद
 त्वादिना संततस्मिन् वर्षे कर्वाक स्यात् ॥ अनेन ध्रुवांकेन ग्रहाणां पात्यांशयोगादुत्तिकांसे ज्ञेयः

११

कारविशेषेण गुणिताः षष्ठ्योपयुपरिलब्धेन युक्ताः संतो ग्रहाणां सलग्नानां ^{दीन} ~~वि~~ दीपलक
पारिदशमानातिः स्युः अत्रोपाहरं तत्रोद्य प्रवेशेति स्वल्पांशो बुधो लीति प्रथमतो लेख्यः
चि ततः किं दधिकोशे एव स्थाप्याः तत्रैव भ्यः शकान्पूनां शोबुधः २।१८।३४ ततो लग्नाधि
कालजनिदिन ५३।२ अतो बुधं विध्यशेषं ६।३४।२८ इदं लग्नसाध्यः स्वाप्यं एवं सर्वेषां पा
त्पराः जाताः अथेषां पात्यांशानां योगः २८।६।३१ अथ मेव सर्वयोगः हीनां शसाम्याभावा
नसर्वाधिकोशचंद्रादिकाशादिन २८।१६।३१ तुल्यो जातः अथ वारद्वयं षष्ठ्या सवर्णिती जा
तः २०।७।९१ अथ तौरी वेधेति ३६० वारद्वयं षष्ठ्या सवर्णिती जातं १२९६००० सावर्णिनेन सर्व
योगेन भक्तालब्धो दिनघटीपलात्मको ध्रुवांकः ४३।५५ अनेन ग्रहोपायाशाः गोमू
त्रिकया गुणिताः षष्ठ्योपयुपरिलब्धेन युक्ता जाता निदिनादिदशमानानि अथ प्रकारान्तरतो
जिकालं कोरे ग्रहाणां पात्यांशानि द्वादथसौरवर्षावदंशभक्ता दशावादशाहाः सौरवर्षमिति
३६० बुधपात्यांशा २।१८।३४ गुरुपांशतिजाता ८।३१।२६ इदं सर्वाधिकोशे २८।२६।३१ भक्ता

१५१

[illegible]

三

दशानां पात्यां शांतां साम्येधिकवल्गुयाद्युदशानेन धुक्तं यतो दशाक्रमेणानेहीनो शक्येणोक्तं तद्वहीनो दशा
 माभावेऽपि पात्यां शसाम्यभवति उदाहरणं नवहीनो शस्यहा पात्यां शस्यल्लिख्यते अत्र सूर्यबुधशु
 क्रमोराणां पात्यां ससाम्ययागतेन यापिवल्लिख्यते नवहीनो शक्येणोक्तं तद्वहीनो दशा
 बवे पूर्वदशा जतो बुधस्य दशाततो भृगुदशा ततः शने एवं हिला जवचनस्ववचनस्य वपर्य्य भवति तस्मा
 शुद्धांशाः शशिविना मुद्राय यावस्थिता ये घास्तथा साम्य इत्यर्थः शुद्धांशां पात्यां शांतां साम्येति वाख्यानां
 देवानां प्रियस्य सैमनेमिति अत्रानि साम्येनुपाठक्रमादयमर्थः गति साम्येति सूर्यवशेन प्रथमोदितस्य पूर्वा
 दशा तस्यापि साम्ये सूर्यचंद्रमौनेत्यादिप्रतिद्वपठक्रमादशास्यात् अत्र लग्नग्रहणारे शसाम्यपूर्वानीतं लग्न
 वलयोर्मध्ये यस्याधिक्यं तस्योद्यादशा वल साम्ये विलग्नस्य गत्यभावालजेन शग्रहयोर्मध्ये यस्यात्यगति
 तस्मोद्यादशा उक्तंचताजिकस्तारे वीर्यसमानेन नुरवटयोर्ध-स्यातोतदालभ्यपुर्ववटयोश्च यस्यात्यमुक्तिः
 रवतु पूर्वकोसो जेयोर्ग्रहो ग्रहपाकमार्गेति गतेरपि साम्ये उक्तवल्लग्नग्रहयोर्मध्ये पूर्वा
 दिते स्याद्यादशा उदयसाम्येपि कथितपाठक्रमेण दशाक्रमेणैव अथ साम्यवेशोद
 शानयनं मुक्तावल्या पात्यां शयोगेन भजेदुत्तैस्य मासांतरं स्यादुणकोप्यनेन पात्यां श
 काः संश्रुताः दशास्युक्तक्रमान्मासफले दशानां हीनो शक्येन क्रमतो यथा स्थलवै

742

च	ख	व	शु	श
३	७	११	१५	१८
५	८	११	१४	१७
३	४	५	६	७

क्यहन्ता सभितेर्यदाप्रे प्रथक्प्रथक्नक्षत्राणां ज्वते शादिना निवा मासफले दशानां प्रति सभरसिंहे
 नः सर्वग्रहाणां भोग्यां शोभ्योदशानेयनभुक्ते सर्वग्रहभुक्तां शानेवं संस्थाप्य भोग्यभाग्येभ्यः जानो
 कभुक्तेवर्षावस्तु धनं तेन संगुणयेत् प्रत्येकं भुक्तां शानेयचयोयस्यास्ति राशि संख्याकः तस्या
 स्तितत्प्रमाणं दिवशा नापलानि स्युः ॥ व्याख्या सर्वग्रहाणां सलग्नानां भुक्तां शाने कर्मभूतौ संस्था
 प्र अंतास्त्रिंशन्मध्ये शोधिताः संतो भोग्यां शाः स्युः तेभ्यः पूर्वोक्तप्रकोरणाजानो कसेन वर्षप्रमाणं
 भाग्यं अथमर्थः पूर्वग्रहभागाः हीनां शस्थापिता इदानीतो भागा स्त्रिंशन्मध्ये शोधिताः
 संतो भोग्यभागा वैपरीत्येन हीनां शा जानास्ते पुन वैपरीत्यक्रमेण पात्या शाः कर्तव्यास्तथायोगि
 नवर्षं भजेत् यत्तु धनं तेन ग्रहस्य ग्रहस्य चो राशि संख्याको शसधसंख्याको स्तितत्ग्रहां श
 स्वरूपा प्रदो कभुक्तां शा इदानी पाभ्यां शवशेन स्थापितान् संगुणयेत् गुणाने स्तितत्प्रमाणं
 तद्ग्रहां शवशेन दशा दिवशा द्याः उद्ग्राह्यं तत्र हीनां शा द्याः ग्रहाणां भोग्यां शानां वैपरीत्य
 क्रमेण शोधने पात्या शाः स्युः पात्या शानां योगः ३७ अनेन वर्षसंख्या सौरी ३६० भक्तं लब्धोदिना

दि ध्रुवांकः १३।२०।०। अनेन ग्रहाणां पात्यांशगुरिता जाताः शोरी दिवसाः अयं दशाक्रमः
 समरसिंहेनाप्रचरदिवस्याभिहतः अत्र केचित् सर्वग्रहाभुक्तो शकराशी नाष्टां कथ्यो भवेद
 ल्य इति समरसिंहवाक्येन राशि सव्यसंख्यवाचित्येव कथ्ये सर्वग्रभुक्तो शकसंघमालोक्यो
 भवेदत्य इत्येव समरसिंहो ब्रूयात् तत्रैकमेताराशिपादोपादानसामर्थ्या द्राश्यादिग्रहाणां स
 लग्नानां दशाग्रागुक्तविधिना विधेयेत्याहुः कथं मषादि राशिप्रथमतोऽत्य राशिगो ग्रहो लेख्यः
 एते मुनरत्राधिकाराशिस्थाः सलग्ना सर्वग्रहा लेख्यास्ततः पूर्वपूर्वो ग्रहो राश्यादि रग्निनाग्निं म
 न्नो ध्यो ध्याः एवं सर्वो विशेषा ध्याः तेषां राश्यादियोगस्यांशान्विधाय तैव वर्षप्रमाणं भाज्यं लब्धं सदि १५३
 नादि ध्रुवांकः स्यात् तेन सलग्नग्रहाणां क्रमोऽज्ञातोऽंशोऽदिगुरुणा नायं यद्रवति सादिना का
 दशा स्यात् उदाहरणं पात्यांशगुरिता योगो राशिपादिः १०।०।०। अनेनांशोऽज्ञातेन ३०० सौर
 वर्षमिति ३५० भाज्या लब्धं दिनादि ध्रुवांकः १५।२० अनेन सोऽधिता ग्रहा अंशोऽज्ञाताः जाताः गुर
 रिताः सर्वे शां दशा दिवसा यादवेन सौराश्यादिग्रहाणां दशाप्रकाशं तरेणां लग्ना

दिशि कांतगत ग्रहेषु या त्वा भवेत्स्वविश्वगन चोदोस्था फलितिकास्मादधिकं लतोः ॥ १ ॥ एवं क
 मालगतमुरवां त्विलिख्यः लग्ने चाग्रस्वमात्यजेत दनुता च्छेद्यो विलग्ना घर्धः स्थाप्यते विह
 गतदग्रस्वगतः शेषस्तपूर्वी दधः ॥ एवं सर्वस्वगां त्विशोध्य चतनः संस्थापयेत्स्वविलग्नात्स
 वस्वमाधिकं तु विवरं सर्वाधिको धो लिखेत् ॥ शुद्धांशयोगेन भजे च वर्षलग्नादिस्वगा घर्ध
 रस्थान् शुद्धांशकान् संगुणयेत्तदशास्यात् प्रथमं यो मसदां दिनाद्या द्वौ वा त्रयश्च स
 मंशिरिवटो तदत्य भागः प्रथमो विधेयः समान भागो त्यकलस्तु लिप्ता तुल्ये त्येवैवा हि स
 गतो नायां पूर्वी दितो या यविलग्ने रेवटो समौ तदा लग्नदशैव पूर्वी इति उदाहरणं तत्र लग्ना
 दिक्क्रमेण सर्वग्रहाः शोधिताश्च ग्रहा लिरव्यंते अतः सर्वस्वगो धिकं विवरं राश्यादि २१ २४ ३८
 ४५ सर्वभावा प्रज्ञाणां बर्त्तमानस्य चंद्रस्या द्दस्थालिरव्यंते अथैषां शुद्धांशानां योगे राश्यादि १३
 १४ २३ २५ राश्यादिना नियोगः ३६० अनेन सौरवर्षमानं ३६० भक्तं लब्धं दिनादि ध्रुवकोयं ०

श्रुत्यातर्थगुस्थि
तभूरिभागरवट
स्यचित्रयमेताहि
हिया॥ प्रवलन
सैवसर्वोपक्षय
मुखत्वात् मनी

दशान्तकलदाकथंस्यात्										च	क	स	व	म	र	श	मं	श	ल	मू	य	श	व	श	मं	च	य	मं	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०
६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०
९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००	१०१	१०२	१०३	१०४	१०५	१०६	१०७	१०८	१०९	११०	१११	११२	११३	११४	११५	११६	११७	११८	११९	१२०

CC-0 Shri Krishna Museum. An eGangotri-Vaidika Bharata Initiative

पवर्तनो ग्रहाः स्याद् दश दश दूरतिः यश्चादिति सद्युक्तिवदिवाशानावा दित्येवमगदय तथा
 ज्येति यादवोक्तिः ननु यादवोक्तदशं तद्धने के मूलं पूर्वकसमसिंहः केचन शिशव्यभवेदिश
 शिवाचकः संघवाचकश्च दोरा शीघ्रं जमेवाद्या वि त्पमूरसिंहोक्तेरवश शिशवः संघवाची संप
 न्नः कथं अंशकशब्देहा त्रराशि त्रिशद्वगवाचकोक्ति राशि शब्दस्येवादिवाचकत्वे सत्यपि अं
 शात्प्रकत्वा तेषां शीनां पृथगंशकशब्दापादानं वर्यं स्यात् अत एव तदंशं ग्रहभुक्तं द्वा
 एवंस्थाप्येति पद्यद्वयेन समरसिंहेन भोग्यभागे भ्यः दशानयनं स्वीयमतोत्तरेयः भिधादिनिर्णय
 राशीभ्य इति अनुमेवमिप्रायं मतस्य भिधाय समरसिंहाभिप्रायं ते स्तजसिंहो नामनादिभिः साक्षा
 दंशादिग्रहणमवाकारं केचिद्राशित्वा गोपि तद्यथा तेजः सिंहः सद्यं शा दैनं सद्यं खेदानं सल
 ग्नात् क्रत्वां शाघं भुक्तनादायतेषां योल्यां शाः स्यात्ततदंशास्तु पूर्वस्याप्यास्तस्मादयमो योधि
 धिकांश इति वामनोपि भुक्तभा गात्रिकाः खेदाः कर्तव्या लून संयुतेति मुक्तावल्यामपि न्यूनोश
 स्यदर्शदिमानतदनुवं शस्यचेति कंमादिति ताजिकभूषणोपि आदोह्यजवैलेस्ततोधिक
 लवस्तस्मादनल्योशक इति ताजिकसोरपि मांगेयुखेटेषु लवादिनायोहानेस्तदंशान्प्रथमं

१५५

+

विलिख्येति ताजिकालंकारेपि आदावत्यलवेस्ततोधिकलवेति ताजिकतिक्केपि स्पष्टीकृ
 तांगयुतसप्रदिवोकसांयोभागादिनालघुतरः किलतदशाद्येति ग्रहताभरहापि सलग्नसप्त
 ग्रहोत्तभुक्ताभागां विलिख्यप्रथमंचेति ताजिकरत्नमालायामपि सलग्नसूर्यादियुरेवचरेषु
 योल्यांशकः सः प्रथमं निधेयः इत्यादिवहुवचंसि शशिशहित्यप्रतिपदिता निसंतिद्यादेवेनते
 किंमूलमंगीकृत्वाशस्यादिग्रहदशानयननभाति तदभिप्रायं न जानीमः अथचतथाहत्या
 दिपद्येनत्वयासद्युक्तिरुक्तासापिचिंत्यानहिवाचनेकेर्ययुक्तिप्रभवेत् पूर्वोक्तत्वात्तत्पुस्तका
 शग्रहक्रमेणानयनाभिधानात् अथच लग्नादिन्योदुपानामधिकवलवतः स्पष्टशाद्यततोन्ने
 ति ताजिकपद्धतौ आपत्युक्तेर्लग्नाद्वादशास्थस्यसूर्याचंद्रमसौरन्यतरस्यवलितस्योदेदशावत्
 दाभवेन्तवेति वासंदेहः कस्यापि नसिनजागर्तितरांतद्विंशतद्रास्थो ग्रहे ल्यांशः शुभमशुफलं
 दानुसमर्थ एव ननुहोनांशादिग्रहाणांमाद्यादेशोक्ताततोभ्यधामिति तत्राल्यांशानो कथं प्रथम
 तः फलं दानुत्वमुच्यते आदौ संपूर्णफलं दमभ्ये मभ्यपलप्रमदतेनुफलं नूनं सवर्षं भवति
 ति नारदकस्मश्रुयोक्तेः सर्वस्मिन् ग्रहे भावेच यथाशशिसमीपवत्शाधिः भवति तथैव मह

१५५

त्फलदानत्वमस्ति यथायथांशो पतयस्तथा तथा फलदा तु च मन्त्राग्रहापेक्ष
 मितियुक्तः एव जीर्णताजिकशास्त्रमूलं तन्हीनां शक्रमेणादशावधनं श्रीमन्मन्त्रालिकादिद्वयं
 वीनताजिककर्तृभिश्चोक्तं एव तस्य समुक्तमुक्तावल्यां राश्यादिहीनक्रमेणैकेचित्केचित्केचित्केचित्
 धुनिकादशाहान् राशीनां पात्येति पुरातनोक्ती रमन्पमानास्तुदुरग्रहाणां न्यलमिति प्रसंगेन
 अन्येषामपि नान्याहु रभियुक्तास्तुकेचिर्ज्ञेयतिर्विदः विहीनराशीक्रमतोदशाहान् यस्मिन् स्थिते
 जगुरित्येके केचिप्रयुक्तायननागकेन्यो राश्यादिकेभ्यस्त्वपेरशोकभ्यः यत्स्वतन्त्रं रदुत्तं रदुत्तं रदुत्तं
 रामकाद्यान्तेऽष्टास्तथाचक्रतिनस्मरसिंहपूर्वीः राशीनां पाश्याजगुरल्यलवदशाद्येन द्वादिगस्य स्व
 चरस्य वलाधिकत्वात् अथ ग्रहाणां तशीरदशा उक्तं च मुक्तावल्यां यमासवर्षदिनलग्ननिरीक्षका
 स्पृष्टेन तत्र तस्मिन् दशापतयोनचान्ये आद्यादशाधिकदशान्नतस्तदनस्य तिक्रमेण विदधः प्रव
 दन्ति वर्षे पृथक् पृथक् दृष्टिकलादिकेभ्य वर्षादिसंख्याद्युमुखं विहृन्यात् भजेदृगे केचन चेतनते
 नतद्वदशाहोद्युफलेतुनान्या अत्र लग्ननिरीक्षकाग्रहीः हीनां शक्रमेणादशाप्रदास्पदिति ताजि
 कसारांतिः न युक्तिस हायनशीरदशादृष्टिमूलभूतादृष्टिरहितस्याल्यां शरेवटं सवलस्यापि दशान्

भवेत् उदाहरणं वर्षलग्नतिरिक्षिकासूर्येदुबुधगुरुशनिभ्यः संतिनेषादुष्टयः कलादिकाः सू५०
 च४० बु३० वृ३० श१० अथवर्षसंख्यासौरी ३६० अथस्वस्वदृष्ट्यागुणितादुष्टौ केन १५० भक्तालब्धा
 दशाहः सूर्य १२ च९६ बुध ७२ गुरु ४५ शनि २४ अनैतैव क्रमेण सूर्यादिनां वर्षदशास्य अथमासलग्न
 निरीक्षकाः सूर्यभौमशुक्रचंद्रोक्तेषां दृष्टिः कलादिकासू १३।२० मं ८।२० शु५ चं ३।२० एवं दिनप्रवे
 शलग्ननिरीक्षकाश्चंद्रगुरुशुक्रशनिभौमास्तेषां दृष्टिः कालादिकाचं ४५ वृ३० शु२० श१५ मं १० दि
 नप्रवेशयोगंतरालघटिका ६० कलितास्वस्वदृष्ट्यागुणिताः इजेकोन १२० भक्तालब्धा यशघटिका
 का १० चं २२।३० वृ १५ शु १० श ७३० मं ५ अथभावतसीरदशतत्रैव शोध्यालग्नादक्षेपावाः स्वीयस्वी
 याग्रभावतः प्रथकूरचशेषां शास्त्रैकल्यादिवशाः क्रमात् लग्नादीनां मयैतेषां सौरमासवर्षे कुरुवर्षे
 यं दशाक्रमोभावदशाकर्मणि कोभिधः अत्र प्रकारान्तरस्तत्रैवाक्तः एवं भावोत्तरांशास्तप्रथकत्रिं
 ता शाहताः स्वस्वादयो धृतालब्धास्यस्तसीरदशाः क्रमात् दिनाद्यालग्नसूर्याणां स्वस्वामिकलदाय
 काः सौरसावनतावासांप्रकर्तव्यानि एतां तत्र अथभावस्वामिनां वलेन शोधमशुभं वा दशास्य अथ
 दशादिनेषु वाचं तत्राधुरागिस्वामिनां ग्रहाणां कलपुनरांशवर्तने तत्रागिस्वामिनां

पुरादाशोवचकिंदिलक्षणां क संवाच्य एषा सावनोर्थमनुयातः कतेभाससौरसावनोकेसिं
 सावनदिनातिभावसौराहर्गुरणानिप्रशतोभाज्यानिद्वेष्ट्यादद्यात्सौरसावनोत्तराहर्गुरा मथ
 भावः ~~सौरसावनोत्तराहर्गुरा~~ तसौरदशायां प्रकारं तरेण विशेषस्तत्रैवोक्तं व्ययस्मृतं ल
 ग्नाशास्तेस्युर्मुक्तांशकास्तद्योलग्नान्तलग्नसंध्यंशास्तेतुगोप्याकयाः स्मृत्तुलग्नसंधिविहीनाथं
 ध्यंसास्तेर्थाभाजा परत्राथैवमवांशाः साध्यासकलभावजाः सौरसावनवार्तेषोविद्याप्रोक्ताविद्या
 नतः अयंदशाक्रमेण यद्वाभवेद्भावक्रमाद्विधः तत्रलग्नशभागास्तदशाद्याकृतीततातर्तोः तद्रुक्ता
 भागदिनजानिपपंतस्यात्पुनस्तनो अत्रादाहुरणं लग्नभावः ३।४।३।८ धनं भावः ५५।१९।४ धो
 धितो ०।२७।१५।५६ जातासौरदिनात्मकाः लग्नादशाः एवं सर्वत्र अथ धनभावः ४।१।१९।४ सह
 जभावाध्याधितो ०।२७।१५।५६ जातो धनभावदिनात्मका एवं सर्वत्र अथ भावोरनरोशा ३७।१५।५६
 ३०० त्रिशत्यागुणिताषष्ठ्यापय्यपरिलब्धेन युता ८७७९।४० कर्कोदय ३४३ मानेन भक्तालब्धानि
 तलानि २३।५०।५० लग्नतसौरदशादिनानि एवं सर्वत्र वर्षप्रवेशकालादिषु लग्नशस्य चंद्रस्पर्श
 शुभमशुभं वा ज्ञेय एवमन्यत्रापि अथ व्ययं भवसंधि ३।७।४१ दुलग्नभावे ३।४।३।८ हीनः ५६।२२।

१५७

२ जातलग्नभुक्तोशा अथलग्नभावसंघि ३४।४३।८ लग्नसंघौ ३।७।४।७।३।३।३।५८ जाता
 लग्नभोग्याशाः लग्नसंघि ३।७।४।७।३।३।३।५८ जातो धनभावदशा
 सौरदिनाद्यापूर्वागतसमेव अत्रप्रथमवर्षप्रवेश काललग्नभोग्याशादिनतुल्या लग्नदशापुन
 धनारिनाज्ञेय व्ययभावदशाप्रान्ये लग्नभुक्तोदिवसमासलग्नदशाज्ञातव्येति अथैतेदिवशाः २७
 १५।५६ नाससौरसावनदिवसैः ३०।३६।७।३७ गामूत्रिकयागुणिताः ८।३०।३५।५४।३५ त्रिंशत् ३०
 भुक्तो २७।४।९।४९ जातानिः सौरसावनात्मकानिदिनदशादिनानि एवंसर्वेन अथमोसंप्रवेशो भा
 वांतरां शाद्वादशभुक्तादिनप्रवेशग्रहाणां भावांतरां सौरदशाद्यधः स्युरिति विज्ञेयः अथस्थूलभा
 वतसौरदशाताजिकसौर भावस्यचोर्द्ध्वकमितिः शर ५ द्वाहीनास्वसुतेन्दु १३ सौरदिनाद्या
 दशादशलग्नमुरवादि कानां ज्ञेयाः फलान्यत्रबुधैस्वभावोत्तर उदाहरणे लग्नं ३।४।३।८ अत्रोर्द्ध्व
 चमिति ३ शर ५ स्वत्रयोदशेनदिनदिना १।९।१४।१७।३।५०।४६ जातलग्नदशादिनादि
 का एवंसमस्तभावानां दशां ज्ञेया एतेदशाहाः अथादिनां गत्सुना अत्रमूर्ध्वदिनादिनां कदा

१५८

۱۷۲

[illegible]

रदिनान्निकाः ७५

यमासप्रवेशमास

लग्नात्मा सदशशा

दिनात्मिकाः ८५५३

१०१ प्रथम संज्ञा संज्ञा

नर्षे गन्तुकी छ शेष

नवगणकाद्विशेष
नागाइत्यादिनाह

शास्त्रादित्यादिनाहृद्वा
शास्त्रादित्यादिनाहृद्वा

राधादाशगुलाभनि

[illegible][illegible]

742

सौरवर्ष ३६० सप्तमोत्तम ५११

नयनं तत्रपंचम नक्षत्रं १६ पंचसुहीने ३।५५ जातगतः यस्य हं
म ५१।२५।४२।५०।२५ गाम्नात्रकयागुहात्तं १७ १८ १९ २० २१ २२ २३ २४ २५ २६ २७ २८ २९ ३० ३१ ३२ ३३ ३४ ३५ ३६ ३७ ३८ ३९ ४० ४१ ४२ ४३ ४४ ४५ ४६ ४७ ४८ ४९ ५० ५१ ५२ ५३ ५४ ५५ ५६ ५७ ५८ ५९ ६० ६१ ६२ ६३ ६४ ६५ ६६ ६७ ६८ ६९ ७० ७१ ७२ ७३ ७४ ७५ ७६ ७७ ७८ ७९ ८० ८१ ८२ ८३ ८४ ८५ ८६ ८७ ८८ ८९ ९० ९१ ९२ ९३ ९४ ९५ ९६ ९७ ९८ ९९ १००
कलब्धं प्राद्य द्वायते दिनादि दशमानं गतं स रं ११।५०।५१।४२।४३ १४ गम्ये ३।५४ विषी
त्य सप्तमास ४।१७।१८।३४।१७ दशमानं गम्ये मिधं ४।६।५१।२५।४२।१८ अ प्रवर्तमाने होरास्वा
मिनो ग्रह स्यादौ दशागम्य कालमिताज्ञेया ॥ नत्काल होरे शक्रनेष्टा वर्षादिलवगत काल
मितादशाज्ञेयेति एवं मास प्रवेश कालयोरंतरं सप्तमां समिना मास प्रवेशे होरे शक्रि दशक
मेज्ञेयेति नथैव दिन प्रवेशे होरे शादिता दिन प्रवेश कालयोरंतरं सप्तमां समिता घटिका
दिदशादिन प्रवेशेज्ञेया अत्रापि वर्तमाने होरे शास्प गतगम्य पूर्ववत्साध्यमिति अथ देव
कीर्तिमते नव वर्ष प्रवेशे दौह दौदशा ताजिक मुक्तावल्यां मुक्ता हृदा सायु विसंगुणाः स्तनुज
ता श्रीदेव कीर्त्या अयाहृदा स्वाभिदशादिना न्ययत्तौ यो हृदयस्तत्कमान् मासे हृदलवा
दिनानि मरिवलं लाग्नि कग्रह हृदा शभुक्त भोग्यां शसंगुणाः तदशास्वाग्नि ३० मिभक्तां दिधा

लहोरेशानयनार्थं वारप्रवर्त्तनयनाय सुगतापायोनि अकृतः रश्वास्वेदशांनर्योजनेर्य
 लैनजोद्धि ४६ तैशस्वेदघघ्रः युतोनिता प्राक्परतोदिना द्वियुक्ताः स्फुटस्तोदिनयः प्रवेशः अत्र
 मध्यरेखानगराद्गर्जशय मिधान् पूर्वदिशि काशिचतुषष्टी ६४ योजनानि चतुर्थीश १६
 हीनानि ४८ जानानिकाश्यां देशान्तरपलानिः पलैशस्वेदघघ्रः पूर्वदेशरेखाद्युत्पजानाका
 रपां भ्रुवांका ४५।४८ अयं स्वदिनोर्द्धन १६।४५ युतो २।३३ अहोरात्रिघटिका ६० हितो २।३३ जा
 तः सूर्योदयात्ततश्च दीपलेघुर १।३३ वारप्रवर्त्तिकालः अथ वारप्रवर्त्तिकटिकार २।३३ दृष्टघटि
 का सु ५।३६ हीना ३।३ जाना वारप्रवर्त्तोर्गतघटिका ३।३ एताद्विगृहिता ६।६ पवनकालधाग
 तं कालहोरादिना ध्रुवा छुक्राच्यकषणगणनया द्वितीयस्य कालहोरावर्षे अस्तेवाद्या दशा ४ वृत्तस्य
 ततः षष्ठ्यष्टानुक्रमेणावधचंडशानिगुरुनो मरविश्रुक्रां सौरवर्ष ३६० सप्तमांसेन ५१।२५
 ४२।५१ २५दिनादिना सौरसावनवर्ष ३६० ५१।५१ ३१।३० सप्तमांसेन दिना १५६
 वामिताक्रमेणौकैकस्य दशावर्षे व्याते अथादिमदश १० शस्य

दशराशयः पंचगुणाः कर्तव्या इति विशेषः अत्रानगतः पञ्च
 तत्रयंभवति अत्रभावदशानेलोकप्रवृत्तौ उक्ताः तत्रादिभावः
 ग्रा४।३१ दशास्तुनुरेवशयसाद्वन्ति तासां व्ययारिभूतिगस्पने
 लांधियणोजगादति अथवर्षकालहोरादरा उक्तं च मुक्तावल्या वर्षप्रवराशप्रतितांनिकेचि
 तत्रावर्दिनानिघुसदादशानां कालाख्यहोरादिपतिकर्मेणान्नाधर्मेणपमयप्रवचनि वारप्रव
 र्तेर्गतनाडिकास्तुदिघ्नाः सराग्नगतकालहोराः दिनेश्वरात्पष्टकषष्टकानुक्तेरांयः स्यादथ
 वर्तमानः आद्यादशानस्यपराः परेषां तत्पष्टषष्टक्रमतो रिवलानो शराप्रशेषे तुगता निधानप्रव
 नुनद्याविश्रुशेषं उनेनुवर्षादि ७ लेवेनतिघ्नाशरोधतेस्तोगतगस्पमानेदिनादिके आदि
 दशाधिपस्यगस्यान्तितादौ रुदशाहितस्यपरापरेषांनुपयास्थितास्युगतोस्मिताचेतिदशाधि
 पस्यगतैष्यमासांतरतस्तुनासेयानेस्यघस्यांतरतोदिनेपि अत्रोदाहरणं तत्रभावशाकृष्णा
 ९ श्रुतेउदयास्तघटीपलेषु ५।३६ वर्षप्रवेशः तत्ररविः ३।९।३६।५९ दिनमार्गं ३३।३० प्रवका